

**ΚΛΟΠΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ
ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΜΕ ΑΥΤΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΛΕΠΤΗ ΖΗΜΙΑΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΝ.
ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΚΑΙ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΣΥΜΒΑΣΗ**

1. Ευθύνη του κυρίου του (κλαπέντος και ζημιογόνου) οχήματος και του ασφαλιστή του

1.1. Όταν εφαρμόζεται ο ν. ΓπΝ/1911 (δηλαδή όταν δεν υπάρχει σύγκρουση οχημάτων ή/και δεν υπάρχει τραυματισμός επιβάτη του κλαπέντος οχήματος – βλ. τα άρθρα 10 και 12 ν. ΓπΝ/1911), τότε ο κύριος του κλαπέντος και ζημιογόνου οχήματος ευθύνεται έναντι του παθόντος τρίτου¹

¹ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Ασφάλιση αστικής ευθύνης από ατυχήματα αυτοκινήτων. Δεν καλύπτεται ασφαλιστικά η ευθύνη του κλέφτη αυτοκινήτου που προκάλεσε ατύχημα, καλύπτεται όμως η ευθύνη του ιδιοκτήτη. Μη ισχύς της διατάξεως του άρθρου 25 παρ. 7 της ΥΑ Κ4/585/1978. Λόγος αναιρέσεως κατ' άρθρο 560 παρ. 1 ΚΠολΔ της απόφασης που δέχθηκε ότι ο ασφαλιστής έχει δικαίωμα αναγωγής εναντίον του ασφαλισμένου.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 489/1976 "περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης", "η ασφάλις δέον να καλύπτει την αστικήν ευθύνην του κυρίου, του κατόχου και οιοδήποτε οδηγού ή προστηθέντος εν τη οδηγήσει ή υπευθύνου του ησφαλισμένου αυτοκινήτου, εξαιρέσει της αστικής ευθύνης των δια κλοπής ή βίας επιληφθέντων του αυτοκινήτου, προσώπων, ως και της αστικής ευθύνης των εκ προθέσεως προκαλεσάντων το ατύχημα. Σύμφωνα με τα εδάφια πρώτο και δεύτερο της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου (6) "η ασφαλιστική κάλυψις δέον να περιλαμβάνει την έναντι τρίτων αστικήν ευθύνην λόγω θανατώσεως ή σωματικής βλάβης ή ζημιών εις πράγματα, περιλαμβανομένης και της χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ψυχικής οδύνης ή ηθικής βλάβης, αυτή δέον, ωσαύτως, να περιλαμβάνη την αστικήν ευθύνην έναντι των επιβαινόντων του αυτοκινήτου προσώπων (γενική κάλυψη)". Κατά τις διατάξεις δε των επόμενων εδαφίων αυτής της παραγράφου (2), όπως ήταν διατυπωμένη προ της προσθήκης εδαφίου με το άρθρο 39 παρ. 1 του Ν. 1569/1985, "εξαιρείται της κάλυψεως η αστική ευθύνη α) έναντι προσώπων άτινα συγκατετέθησαν να μεταφερθούν δια του αυτοκινήτου μολονότι εγνώριζον ή όφειλον να γνωρίζουν ότι το αυτοκίνητον αφηρέθη από τον νόμιμον κάτοχόν του δι' αθεμίτων μέσων ή χρησιμοποιείται προς εκτέλεσιν εγκληματικής πράξεως και β) έναντι προσώπων μεταφερομένων δωρεάν ή χαριστικώς δια του προξενήσαντος την ζημίαν ή βλάβην οχήματος, τα μεταφερόμενα, δια του ιδίου αυτοκινήτου, πράγματα, εξαιρούνται της υποχρεωτικής ασφαλίσεως". Από τις ανωτέρω διατάξεις, συνδυαζόμενες μεταξύ τους και με τις παραγράφους β', γ', δ' του άρθρου 1 του ως άνω νόμου (που έχει κωδικοποιηθεί, μαζί με συμπληρωματικές και τροποποιητικές του διατάξεις, δια του Ν.Δ. 237/1986), προκύπτει ότι αν ο κύριος αυτοκινήτου, όπως τούτο νοείται στην παράγραφο α' αυτού του άρθρου, εκπληρώνοντας την υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 2 παρ. 1 του ιδίου νόμου, ασφαλισθεί έναντι του κινδύνου γενέσεως αστικής ευθύνης του από ατύχημα που θα συμβεί, τυχόν, κατά τη λειτουργία του αυτοκινήτου - κινδύνου, δηλονότι, γενέσεως, από αυτή την αιτία, υποχρεώσεώς του για αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση - και γεννηθεί, πράγματι, ευθύνη του ασφαλισμένου κυρίου από ατύχημα το οποίο προκάλεσε τρίτος που είχε κλέψει το αυτοκίνητο και το οδηγούσε, για αποζημίωση εξαιτίας βλάβης άλλου αυτοκινήτου ιδιοκτησίας τρίτου, ο ασφαλιστής υποχρεούται, και χωρίς ειδική συμφωνία ασφαλιστικής κάλυψεως αυτής της περιπτώσεως (προκλήσεως ατυχήματος από κλέπτη του αυτοκινήτου), σε πληρωμή του ισοπόσου της ζημίας, μέχρι του ασφαλιστικού ποσού. Οχι δε μόνον έναντι του ζημιωθέντος (κατά τα άρθρα 10 παρ. 1 και 11 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου), λόγω ασφαλιστικής κάλυψεως της ευθύνης του κυρίου του αυτοκινήτου, αλλά και έναντι του ασφαλισμένου κυρίου, υπό τη μορφή ασφαλισματος, οφειλομένου, κατά τη σύμβαση ασφαλίσεως, σ' αυτόν (ως δανειστή εις ολόκληρον με τον ζημιωθέντα), για την περίπτωση μεταλλαγής του κινδύνου σε ατύχημα γενεσιουργό αστικής, καλυπτόμενης ασφαλιστικώς, ευθύνης του. **Το άρθρο 6 παρ. 1, 2 του Ν. 489/1976 δεν**

πλην περιορισμένως και ειδικότερα μέχρι την αξία του οχήματός του (άρθρο 4 ν. ΓπΝ/1911). Την ευθύνη του αυτή έναντι του παθόντος τρίτου καλύπτει ο ασφαλιστής (άρθρο 6 § 1 εδάφ. α' ν. 489/1976).

1.2. Όταν δεν εφαρμόζεται ο νόμος αυτός, (δηλαδή επί συγκρούσεως οχημάτων, καθώς και όταν βλάπτεται επιβάτης του κλαπέντος οχήματος), τότε για την ευθύνη του κυρίου του οχήματος απαιτείται πρόσθεση του κλέπτη, η οποία όμως δεν συγκροτείται². Γι' αυτό και στην περίπτωση αυτή δεν ευθύνεται ούτε ο κύριος του οχήματος ούτε εντεύθεν και ο ασφαλιστής του.

1.3. Κατά την άποψη μέρους της νομολογίας (την οποία υιοθετεί και ο Κρητικός) εάν ευθύνεται ο κύριος του οχήματος, εντεύθεν δε και ο ασφαλιστής του, τότε η ευθύνη του τελευταίου εξικνείται (όχι μέχρι την αξία του ζημιογόνου αυτοκινήτου, παρά) μέχρι το εκάστοτε ισχύον κατά τον χρόνο του ατυχήματος ασφαλιστικό ποσό³.

2. Εξέλιξη της ασφαλιστικής συμβάσεως' δικαιώματα των μερών

2.1. Δικαιώματα του ασφαλισμένου

Μετά από την κλοπή του ασφαλισμένου οχήματος και πριν να συμβεί ατύχημα με αυτό, ο ασφαλισμένος - προς τον σκοπό να μην καταβάλλει στο εξής ασφάλιστρα για ένα όχημα το οποίο δεν έχει πλέον στην κατοχή του - δικαιούται να λύσει την ασφαλιστική σύμβαση, είτε δυνάμει αντισυμφωνίας με την ασφαλιστική εταιρία (άρθρο 11^α § 1 ν. 489/1976)⁴ είτε δυνάμει καταγγελίας της από μέρους του⁵. Η καταγγελία αυτή είναι κατά το νόμο ανατιώδης, δηλαδή για την εγκυρότητά της δεν απαιτείται να υφίσταται κάποιος λόγος της. Εξάλλου, για τη σύννομη άσκηση της καταγγελίας, απαιτείται κοινοποίηση της στην ασφαλιστική εταιρία ή σε εξουσιοδοτημένον από αυτήν διαμεσολαβητή, επί αποδείξει' τούτο, επειδή κατά το νόμο είναι δικαιοπραξία απευθυντέα, δηλαδή για να αναπτύξει το κατωτέρω έννομο αποτέλεσμα της, απαιτείται προηγουμένως να γνωστοποιηθεί στα διαληφθέντα πρόσωπα. Έναντι του ασφαλιστή, το έννομο αποτέλεσμα της καταγγελίας (δηλαδή η λύση της ασφαλιστικής συμβάσεως για το μέλλον) επέρχεται μετά πάροδο τριάντα (30) ημερών, αφότου ο τελευταίος θα λάβει γνώση αυτής (άρθρο 11^α § 2^α ν. 489/1976)⁶. Έναντι όμως του παθόντος τρίτου, η λύση της ασφαλιστικής συμβάσεως από μέρους του ασφαλιστή

επιβάλλει την ασφαλιστική κάλυψη, με τη σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του ασφαλιστή και του κυρίου (ή κατόχου) του αυτοκινήτου, της αστικής ευθύνης και εκείνων που θα λάβουν, τυχόν, στην κατοχή τους το αυτοκίνητο με κλοπή ή χρήση βίας. Επιβάλλει όμως, την ασφαλιστική κάλυψη της αστικής ευθύνης του κυρίου του αυτοκινήτου, τόσο υπέρ αυτού όσο και υπέρ του ζημιούμενου τρίτου, και για την περίπτωση που αυτή η ευθύνη, (χωρίς, υπό την έποψη υποχρεωτικής ασφαλιστικής καλύψεως, να εμπίπτει στις εξαιρέσεις της παραγράφου 2, που προπαρατίθενται), θα γεννηθεί από ατύχημα κατά τη λειτουργία του αυτοκινήτου με οδηγό εκείνον που θα το έχει, τυχόν, αφαιρέσει, από τον νόμιμο κάτοχό του, με κλοπή ή χρήση βίας. Κάλυψη ασφαλιστική της οποίας η μη ύπαρξη, όπως το άρθρο 6 παρ. 1, 2 του Ν. 489/1976 την επιβάλλει, θα συνεπήγето και το απαγορευμένο της κυκλοφορίας του αυτοκινήτου στην Ελλάδα (άρθρα 2, 5 παρ. 1 αυτού του νόμου) (Α.Π. 1446/1988 Ελλ-Δνη 1990/100, ΕΕμπΔ 1989/446 και ΕΕΝ 1989/692).

² Κρητικός, έκδ. 2008, § 26 περιθ. αριθ. 104 σελ. 598.

³ Κρητικός, ανωτ., περιθ. αριθ. 105 σελ. 598.

⁴ Η αντίθετη συμφωνία δεν απαιτείται να υποβληθεί σε συστατικό τύπο (ΑΠ 305/2008 ΕπΔικΙΔΑσφ 2009/151).

⁵ Καταγγελία της ασφαλιστικής συμβάσεως δικαιούται να κάνει και ο λήπτης της ασφάλισης (όταν δεν είναι ο ασφαλισμένος) (άρθρο 11^α § 2^α ν. 489/1976).

⁶ Η προθεσμία αυτή θα αρχίσει να τρέχει από την επομένη της κοινοποίησώς της, ημέρα (ΑΚ 241 § 1).

προβάλλεται, μόνον εφόσον 1. ο ασφαλιστής γνωστοποιήσει την λύση της συμβάσεως στο Κέντρο Πληροφοριών του άρθρου 27β' ν. 189/1976 και 2. παρέλθει χρονικό διάστημα δέκα έξι (16) ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση της καταγγελίας του ασφαλισμένου (ή του λήπτη της ασφάλισης) στο Κέντρο Πληροφοριών) (άρθρο 11^{α'} § 3 σε συνδ. με § 1^{α'} και 2δ' εδάφ. β' του ίδιου άρθρου)⁷. Επομένως, εάν το ατύχημα συμβεί μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, δεν καλύπτεται ασφαλιστικώς⁸.

Επί λύσεως της ασφαλιστικής συμβάσεως με αντισυμφωνία των συμβληθέντων, το έννομο αυτό αποτέλεσμα έναντι του ασφαλιστή επέρχεται αμέσως, δηλαδή δεν απαιτείται η πάροδος κάποιου χρονικού διαστήματος⁹. Όμως, για την ισχύ της λύσεως της συμβάσεως με τον προκείμενο τρόπο και έναντι του παθόντος τρίτου, ο ασφαλιστής θα πρέπει να γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στο Κέντρο Πληροφοριών και να παρέλθουν δέκα έξι ημέρες από την γνωστοποίηση αυτή¹⁰.

2.2. Δικαιώματα του ασφαλιστή

Εξάλλου, κατά το νόμο, ο ασφαλιστής – σε αντίθεση με τον ασφαλισμένο ή τον λήπτη της ασφάλισης – δεν επιτρέπεται να προβεί οποτεδήποτε μονομερώς (δηλαδή διά καταγγελίας) σε λύση της ασφαλιστικής συμβάσεως, εκτός εάν τα τελευταία πρόσωπα έχουν παραβιάσει κάποιον ουσιώδη όρο της συμβάσεως αυτής (άρθρο 11^{α'} § 2β' ν. 489/1976).

Συνήθως, στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ή στους συνημμένους σε αυτά Γενικούς Όρους της ασφαλιστικής συμβάσεως, συμφωνείται (πολλές φορές ως ασφαλιστικό βάρος του ασφαλισμένου) η υποχρέωσή του κατά τη διάρκεια της ισχύος της εν λόγω συμβάσεως, να δηλώσει στον ασφαλιστή εντός ορισμένης προθεσμίας αφοτόυ περιήλθε εις γνώση του) και κάθε περιστατικό, που μπορεί να επιφέρει σημαντική επίταση του κινδύνου, σε βαθμό που ο τελευταίος εάν το εγνώριζε, δεν θα είχε συνάψει τη σύμβαση ή δεν θα την είχε συνάψει με τους ίδιους όρους. Στη συμβατική αυτή ρήτρα, μπορεί κατά τη γνώμη μου να υπαχθεί και η υποχρέωση του ασφαλισμένου να δηλώσει στον ασφαλιστή την κλοπή του ασφαλισμένου οχήματός του, διότι άλλως θα παραβιάζεται όρος της ασφαλιστικής συμβάσεως, ο οποίος είναι εκδήλως ουσιώδης. Επομένως – κατά την άποψή μου – ο ασφαλιστής δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση, εάν ο ασφαλισμένος παραβεί εξ υπαιτιότητός του (δόλου/αμελείας του) τον εν λόγω ουσιώδη όρο, δηλαδή να δηλώσει την κλοπή του ασφαλισμένου οχήματος στον ασφαλιστή και μάλιστα εντός της διαληφθείσας προθεσμίας. Έναντι του ασφαλισμένου, για την επέλευση της λύσης της ασφαλιστικής συμβάσεως από μέρους του ασφαλιστή, απαιτείται επίδοση της καταγγελίας στον ασφαλισμένο, καθώς και πάροδος τριάντα (30) ημερών έκτοτε' έναντι όμως του παθόντος τρίτου, η λύση της συμβάσεως αυτής αντιτάσσεται εγκύρως, μόνον εφ' όσον 1. ο ασφαλιστής γνωστοποιήσει την λύση της συμβάσεως στο Κέντρο Πληροφοριών του άρθρου 27β' ν. 189/1976 και 2. παρέλθει χρονικό διάστημα δέκα έξι (16) ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση της καταγγελίας του ασφαλισμένου (ή του λήπτη της

⁷ **Κρητικός**, ανωτ., § 26 περιθ. αριθ. 40 σελ. 579-580. ΑΠ 1535/2001 ΕΣυγκΔ 2001/542.

⁸ **Κρητικός**, ανωτ., § 26 περιθ. αριθ. 39 σελ. 579.

⁹ ΑΠ 1304/2010 ΕΣυγκΔ 2010/435.

¹⁰ ΟλομΑΠ 3/2005 Ελλ-Δνη 2005/378. ΑΠ 24/2004 ΕΣυγκΔ 217/2004. ΑΠ 431/2004 Ελλ-Δνη 2006/105. ΑΠ 1251/2007 2008/55. ΑΠ 1020/2001 ΕΣυγκΔ 2004/229. ΑΠ 1535/2001 ΕΣυγκΔ 2003/542.

ασφάλισης) στο Κέντρο Πληροφοριών) (άρθρο 11^{α'} § 3 σε συνδ. με § § 1^{β'} και 2δ' εδάφ. β' του ίδιου άρθρου).

3. Υποκατάσταση του ασφαλιστή

Σε περίπτωση, κατά την οποία ο ασφαλιστής αποκαταστήσει τη ζημία του παθόντος τρίτου, τότε υποκαθίσταται αυτοδικαίως στα δικαιώματα του κυρίου του κλαπέντος αυτοκινήτου κατά του κλέπτη (άρθρο 14 ΑσφΝ) και συνεπώς δικαιούται να απαιτήσει από αυτόν το χρηματικό ποσό που κατέβαλε στον παθόντα, ως ασφαλίσας κατά νόμο τη ζημία αυτή έναντι του κυρίου του ζημιογόνου οχήματος (άρθρο 6 § § 1 και 2 εδάφ. α' ν. 489/1976)¹¹.

Αθήνα, 3 Ιανουαρίου 2011
Κυριάκος Δ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
Διευθυντής Νομικής Υπηρεσίας

¹¹ Κρητικός, ανωτ., § 26 περιθ. αριθ. 108 σελ. 599-600.